

After The First World War, Rijeka fell into Italy's share. At the same time the interest for the history of Rijeka had been growing, and the town-council decided to establish the museum. There was the museological society that began to collect the objects. During the war ages, since 1941 to 1945, it was very hard time for the museum. The Italian government wanted to move the museum into the "Magazzini generali" in Rijeka, but because of some Italian experts, that was canceled.

Since 1948, when Miroslav Blažičević was elected for the new director of the museum, even more of the donors were involved into donating the museum. Miroslav Blažičević took notes about every gift and the donation that he had gotten. He had described and even drawn sketches of the objects.

Today, there are more than 200 objects in collections of the weapons, metal mountings and locks.

Lapidarium (the collection of the stone monuments) is one of the most important collections of the museum. There are more than 50 monuments. The collecting of these monuments has begun in 1889 and first gift of stone monuments to the museum was 1896.

Lapidarium also, besides the archeological founding, contains the monuments that were parts of some buildings in Rijeka. Some of the monuments date from the famous collection of the Giovanni Ciotta and Laval Nugent.

In the year 1964 Lapidarium has become the part of the museum's park. By the use of the complex of The maritime and historical museum of Croatian seaside, the endanger of the monuments became very high.

Unfortunately, the reason for that is the inadequacy of the adequate area.

The maritime collection is one of the collections that were made mainly thanks to the donors. There were lots of different, very rare objects, but most of them were paintings and pictures. It is very important to mention that these pictures and portraits of the sailors and captains are united art documents about some Croatian and World's ships and sailors.

IZ POVIJESTI NUMIZMATIČKE ZBIRKE POMORSKOG I POVIJESNOG MUZEJA HRVATSKOG PRIMORJA RIJEKA

ŽELJKA CETINIĆ

Povijest stvaranja numizmatičke zbirke Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka od samih početaka utkana je u nastojanje utemeljenja gradskog muzeja u Rijeci, *Museo civico*, sedamdesetih godina 19. stoljeća,¹ ali je također usko vezana i za razvojni put Gradskog muzeja na Sušaku s počecima djelovanja tridesetih godina ovog stoljeća.²

Iako se ideja o osnivanju muzeja u Rijeci vezuje za godinu 1875. i za ime cara Franje Josipa I,³ podaci o ciljanoj sabiračkoj djelatnosti upućuju na još ranije razdoblje. Naime, brigom gradonačelnika Ernesta de Vernede već su 1872. godine skupljeni raznovrsni predmeti radi osnivanja muzeja u Rijeci. Među prikupljenom građom nalazilo

se i 50 moneta i to 15 srebrnih i 35 bakrenih.⁴ Na ideju o osnivanju muzeja osobito je reagirao vlasnik dnevnika "*La Bilancia*", Emidio Mohovich, koji je od 1875. godine pomno izvještavao (*Notizie locali - Museo civico*) o svakom pristiglom poklonu popraćenom najčešće svim relevantnim podacima: imenom darovatelja, vrstom poklona, brojem evidencije i sl. Zahvaljujući upravo takvom stavu vlasnika "*La Bilancije*", danas raspoložemo vrijednim podacima o počecima muzejske djelatnosti u Rijeci, unutar koje ćemo pokušati sagledati i pratiti nastajanje, tijek i razvitak numizmatičke zbirke arheološkog odjela Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja u Rijeci, dakle razdoblje od 1875. do 1963. godine. U "*La Bilanciji*" je objavljen tekst o daru gospodina Francesca Pessija koji je Municipiju predao nekoliko komada starog novca iz Akvileje i kameju nađenu u Saloni a koji je bio poticaj građanima da donacijama podupru zamisao o utemeljenju muzeja u Rijeci.⁵

Pomorski kapetan Tommaso Gelletich

Već u kolovozu 1875. godine među prvim darovateljima srećemo Tommasa Gelleticha,⁶ Riccarda Fabrisa i Vincenza Welza,⁷ Antoniju Gelletich rođ. Bartolich.⁸ Darovani stari novac osobito kolekcija pomorskog kapetana T.N. Gelleticha, sadržavala je 112 primjeraka, pretežito srebrnih, kovanica koje su bile različita podrijetla i "neki veoma rijetki". Raznoliki srebrni, bakreni i brončani novac nađen u Saloni dar je anonimna darovatelja.⁹ Četiri monete, od kojih su dvije nađene na Grobničkom polju, i veliku komemorativnu medalju iz 1797. godine poklonili su muzeju supružnici

de Leard.¹⁰ Uz predmete za prirodoslovnu zbirku budućeg muzeja dr. Augusto Pilepich poklanja 30 novčića od kojih su neki primjerci nađeni u Istri i u okolici Rijeke.¹¹ Direktor gradske filijale austrijske Narodne banke u Rijeci E. Erhold poklanja komemorativnu medalju austrijskog feldmaršala Johanna Josepha Radetzskog.¹² Tijekom godine srećemo i darovatelje: Sabinu de Horty rođ. Scott,¹³ Giuseppea

Toncicha¹⁴ i g. M. Miculicicha.¹⁵ Pomorski kapetan G. F. Cosulich, iz znamenite pomorske i brodovlasničke obitelji, daruje "četiri dragocjene antičke monete i veliku medalju pape Pia IV."¹⁶ Komemorativna zlatna medalja s natpisom Paris MDCCCXV i pet vrijednih zlatnih kovanica, 14 srebrnih, tri bakrene antičke i 42 primjerka novca iz novijeg vremena dar su gospodina M. Mallea.¹⁷ Brodovlasnik i posjednik Casimiro de Cosulich predao je za muzej 90 antičkih moneta.¹⁸ Do kraja studenog 1875. godine zabilježeno je 28 darovatelja. Fundus pribavljenih predmeta sadržavao je 869 komada od čega 715 primjeraka novca i medalja, i to: 8 zlatnih, 11 srebrnih i 596 od ostalih kovina te 19 novčanica, kako bilježi "La Bilancia" 30. studenog 1875. godine. S obzirom na pritjecanje raznovrsne građe, namijenjene muzeju u osnivanju, već sljedeće godine dolazi do inicijative za osnivanjem komisije čija bi zadaća bila, osim primanja darova, i odabirati predmete ponuđene za otkup, što je Municipij i prihvatio te je u tu svrhu odobrena svota od 500 forinti.¹⁹

Član komisije postao je i riječki povjesničar Giovanni Kobler.²⁰ I godine 1876. pristizu darovi za budući muzej gotovo istom dinamikom među kojima je, brojnošću, numizmatički materijal i dalje bio na prvom mjestu. Među imenima brojnih donatora srećemo i arhitektu dr. Filiberta Bazariga²¹ te kapetana A.F.Lenza.²² Dva egipatska skarabeja i 17 primjeraka novca darovao je Ferdinand Menard, dok je gosp. C. Schulz poklonio 100 komada novca i medalja raznih epoha i od različita materijala, što je posebice naglašeno u tisku.²³ Između predmeta

namijenjenih muzejskoj zbirci g. P. Sicherlea nalazile su se i dvije srebrne medalje s prikazom krunidbe austrijskih careva za ugarske kraljeve (1825.-1830.).²⁴ Tijekom travnja 1876. godine zabilježen je poklon Giacoma Luppisa, velika pozlaćena medalja kovana u Francuskoj 1830.,²⁵ potom dar Antonija Proseno od trinaest primjeraka novca novijeg vremena i novčanica od tri karantana (krajcera) grada Rijeke iz 1849. godine,²⁶ te dar Riječanina G. Privissicha, nastanjena u Egiptu, koji za budući muzej grada poklanja 24 komada antičkog i nekoliko primjeraka novijeg novca.²⁷ Na koncu 1876. godine broj je prispjelih predmeta iznosio 1343 komada. Od toga je numizmatičkoj zbirci bilo namijenjeno 1137 primjeraka.²⁸ Fundus za budući muzej, popunjavan pretežito darovima, sadržavao je i pojedine nalaze iz arheoloških nalazišta Rijeke. Predmete "nađene u iskopinama pokraj crkve sv. Andrije prije nekoliko godina", među kojima jedan srebrni i jedan brončani antički novac, predala je Paolina Sirolla.²⁹ Gradonačelnik Giovanni Ciotta, i sam posjednik bogate i raznolike kolekcije umjetnina, čitavo je vrijeme podupirao ideju o osnivanju muzeja grada, no prioritarnim je smatrao osnivanje prirodoslovnog muzeja.³⁰ Posljednja desetljeća 19. st. obilježena su svekolikim prosperitetom grada na Rječini što se odrazila i na kulturološkom planu, i opet prvenstveno nastojanjima gradonačelnika G. Ciotte koji je "nosio viziju emancipacije riječkog prostora i njegova izjednačenja sa srednjoevropskim".³¹ Na Dolcu se započinju graditi dvije velike školske zgrade prema projektu arhitekta Giacoma Zammattija. Projekt je predviđao

da se u Muškoj osnovnoj školi izgrade i prostorije za muzej i biblioteku.³² Budući da je građa za zbirke muzeja u velikom broju pritjecala i tijekom 1877. godine, posebice numizmatički materijal, pomišljalo se na privremen postav numizmatičke zbirke prigodom otvaranja Muške osnovne škole.

Sredinom te godine numizmatička zbirka broji 1155 komada novca, pribavljenih pretežito darovima građana.³³ U sljedećoj godini fundus numizmatičke zbirke osjetno je porastao. Pomorski kapetan T. N. Gelletich ponovno poklanja 75 primjeraka novca,³⁴ E. Jurandich nastanjen u Sisku daruje 32 rimske monete³⁵ te E. G. tri medalje.³⁶ Medalju kovanu prigodom otvorenja Sueskog kanala poklonio je za muzej Marziale Malle. Značajan udio u obogaćivanju zbirke dao je i gradski magistrat povremenim otkupom građe. U rujnu 1878. godine "La Bilancia" donosi vijest o otkupu 500 kovanica i medalja.³⁷ Do konca godine redaju se donacije P. Geretsky, V. D'Andrea, L. Peltzera i drugih.³⁸ U travnju 1879. evidentiran je dar grofice Marije de Szápáry od dvije zlatne medalje.³⁹ Pod brojem 112 uvedeno je deset dobro očuvanih komada rimskog novca i tri kameje s nalazišta u Akvileji.⁴⁰

O radu komisije za osnivanje muzeja prestalo se pisati, a koncepcija budućeg muzeja dala se nazrijeti u izvješćima "La Bilancije". Tijekom 1879. godine građa je dopunjena s 232 predmeta, i to 211 komada novca i 38 medalja, tako da je zbroj predmeta za numizmatičku zbirku na kraju te godine iznosio 1622 komada novca i medalja (4 zlatna, 351 srebrni i 1262 bakrena, brončana i od drugih metala).⁴¹

U godini 1880. za numizmatičku zbirku budućeg muzeja pristiglo je 125 predmeta. Materijal pribavljen do 1880. godine lijepo je sređen u prizemlju municipija gdje se čuva zajedno s knjigama namijenjenim biblioteci.⁴² Tijekom 1881. godine osobito su brojne donacije za numizmatičku zbirku. Zabilježeni su i sljedeći darovatelji: Davide Adamić, pomorski kapetan G. Ferlan⁴³ te M. Malle.⁴⁴

Pokloni za buduću muzej grada stizali su i iz mađarskih gradova. Zanimljivu zbirku starog novca ustupa muzeju G. Chincella,⁴⁵ dok 41 kovanicu od kojih dvadeset rimskih, daruje student Luigi Burgstaller, a Alberto de Struppi srebrnu medalju nađenu pri kopanju na Kalvariji (Rijeka).⁴⁶ Iste godine G. Jurandich namjenjuje muzeju 25 primjeraka antičkog novca.⁴⁷ Koncem 1881. godine inventar zbirki budućeg muzeja sadržavao je 2259 predmeta, od čega najvećim dijelom kovanica.⁴⁸ U svibnju 1882. g. "La Bilancia" obavještava o poklonu antičkog novca nađenog kod Salone.⁴⁹ I tijekom ove godine najučestaliji darovi bili su monete, medalje i novčanice.

Preko Sigismonda Möesa, na vijest o osnivanju muzeja u Rijeci, Francesco Nagy iz Debreczina poslao je 294 primjerka novca i medalja, te 16 novčanica.⁵⁰ U listopadu 1883. godine "La Bilancia" naglašava da mogućnost rješenja muzejskog prostora još nije na vidiku. Prikupljena građa za muzej i dalje je u prostorijama Municipija.

Do kraja 1883. u knjigama darovatelja Komisije za osnivanje muzeja bilo je upisano 178 osoba. Poklonjeno je ukupno 2868 predmeta, od čega 2456 primjeraka starog novca.⁵¹

Bilježimo imena pojedinih darovatelja: kapetan Francesco Kossovich,⁵² Vittorio Fabroni, V. Nelz, A. Biassi, V. D'Andrea⁵³. Monete pronađene prigodom radova u Kazališnoj ulici u Rijeci predane su muzeju⁵⁴, kao i novac cara Konstantina pronađen na Krku.⁵⁵

"La Bilancia" 10. studenog 1884. godine izvještava o smrti pomorskog kapetana T. N. Gelleticha, jednog od prvih donatora budućeg muzeja.

Svojom oporukom zavještao je gradu Rijeci mnoge darove, a legat od 500 forinti gradskom muzeju s mogućnošću realizacije do 1887. godine. To je ujedno bio i rok izgradnje namjenskih prostorija za muzej u osnovnoj školi.

Kao i proteklih godina i dalje se priložima građana osobito bogatila numizmatička zbirka koja potkraj te godine sadrži 2665 komada starog novca i medalja.⁵⁶ Predračunom za muzej i biblioteku odobrenim 1885. godine svakoj ustanovi određeno je 200 forinti godišnje.⁵⁷

Novcem namijenjenim muzeju već sljedeće godine Magistrat kupuje više medalja od kojih i memorijalnu medalju Kolomana Tisze⁵⁸, te medalju izdanu prigodom 200. obljetnice oslobođenja Budima od Turaka.⁵⁹ Odlukom municipijskog zastupstva otkupljena je koncem godine zbirka novca koja je sadržavala 456 primjeraka i to: 9 zlatnih, 251 srebrnih i 196 primjeraka od drugih metala. Registrirana je pod brojem 248. Osim tom zbirkom muzejski fundus dopunjen je i drugom zbirkom moneta otkupljenom od putujućeg trgovca prije nekoliko godina. Kolekcija je sadržavala 967 komada antičkog novca, među kojim je

najbrojniji bio rimski.⁶⁰ Što otkupom, što darovima numizmatička zbirka se naglo povećavala. Tijekom protekle godine u zbirku je pristiglo 1403 predmeta.⁶¹

Između drugih darovatelja ponovo srećemo Teresu Gotthardi koja poklanja 11 primjeraka novca i medalja.⁶² Dr. N. Gelletich,⁶³ F. Matcovich, N. Vessia, Rocco Sablich,⁶⁴ imena su iz niza darovatelja poznatih 1888. godine. Bogatu kolekciju novca ponudila je Municipiju osoba iz Dalmacije za 6000 forinta, a sadržavala je "grčki, rimski, venecijanski, srednjovjekovni talijanski, dubrovački, ugarski i papski novac", točno 136 zlatna primjerka, 1310 srebrnih i 2355 primjerka od ostalih metala, ukupno 3839 komada novca. "Budući da se radi o bogatom materijalu koji bi bio osnova numizmatičke zbirke, očekuje se da će Municipij ponudu prihvatiti, koristeći legat T. Gelleticha, s tim da zbirku prije otkupa pregledaju stručnjaci", naglašeno je u "La Bilanciji" od 6. ožujka 1889. godine.

Iste godine je, također, uz pomoć Magistrata, nabavljeno i šest srebrnih medalja.⁶⁵ Pristizanjem obilnoga numizmatičkog materijala, prostor u kojem je bio pohranjen pod paskom Brelicha, bio je prepun. Nastojeći da se osnivanje muzeja konačno provede, gradonačelnik G. Ciotta poziva komisiju koja bi trebala formirati prijedloge glede oživotvorenja zamisli o otvorenju muzeja i biblioteke budući da su prostorije za muzej već bile pripremljene.⁶⁶

Glede muzeja komisija je zaključila da je potrebno prikupljati predmete "koji podsjećaju na prošlost Rijeke u vezi s njenom povijesti, običajima i navadama", što je ujedno značilo da se uz prirodoslovni i

numizmatički odsjek ustanovi i odjel za povijest grada Rijeke.⁶⁷ Određeni su članovi komisije za uređenje numizmatičkog i prirodoslovnog odsjeka muzeja: dr. G. Catti, profesor P. Matkovich i profesor Matisz. Predmeti namijenjeni fundusu muzeja pristizali su i dalje. Tako u svibnju 1890. godine Giusto Gobbo poklanja bizantski bakreni novac⁶⁸, Giuseppe Gothardy 7 medalja i 11 komada novca nađenih na Plasama na zemljištu Ellinger.⁶⁹ U travnju iste godine Municipiju je ponuđena zbirka Geretsky od 4000 do 5000 primjeraka pretežito antičkog (zlatnog, srebrnog i bakrenog) novca. Odlučeno je da se zbirka otkupi za 800 forinta od kamata legata T. Gelleticha.⁷⁰

Iste godine odobrena su i sredstva za nabavku namještaja za muzej i biblioteku u iznosu od 600 forinti.⁷¹

Predmeti prikupljeni od 1875. godine i pohranjeni u Magistratu preneseni su 12. studenog 1890. godine u zgradu novoizgrađene škole s tim da ih se naknadno izloži.

U komisiju za uređenje muzeja imenovani su: dr. G. Catti, prof. A. Fest, S. de Lazar,

prof. G. Matisz i A. Fonda te je istodobno odlučeno da se naruče vitrine za izlaganje numizmatike i ostale muzejske građe.⁷²

Nacrte vitrina za muzej izradio je inženjer I. Vauching, nakon obilaska muzeja u Trstu, Udinama i Ljubljani.⁷³

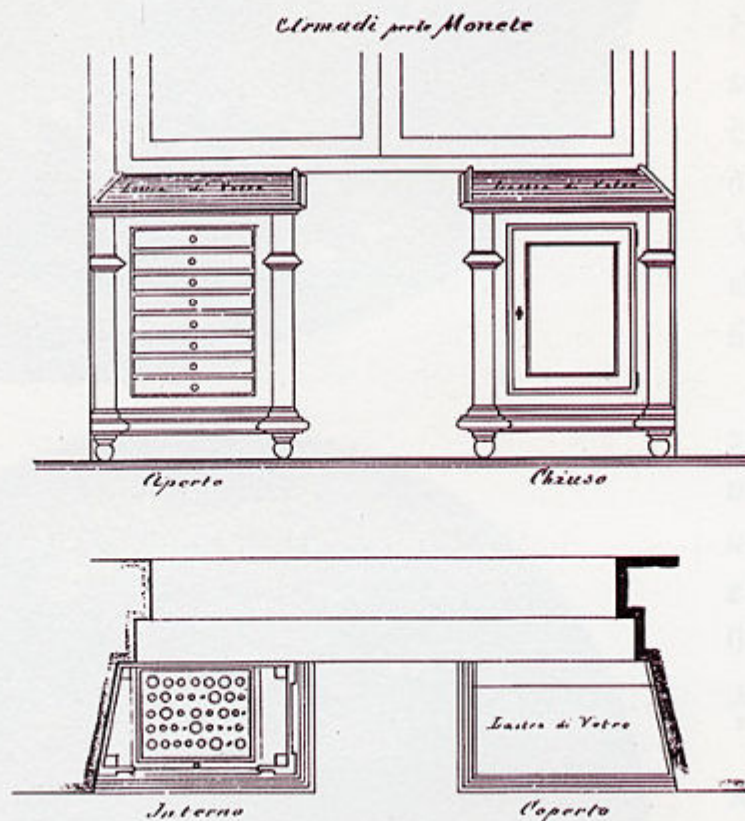
Muzejski fundus povećava se i dalje darovima građana. Dr. Dell'Oste poklanja rimski novac pronađen na mjestu zgrade Glazbenog zavoda u Rijeci,⁷⁴ a u muzej su

prispjeli i bakreni novčići nađeni pri radovima na Mljekarskom trgu 1891. godine.⁷⁵

U rujnu iste godine, temeljem Brelicheva izvješća zaduženog za skrb nad pohranjenom građom, "La Bilancia" izvještava da bez zbirke Geretsky, koja je uz ostalo sadržavala veći broj rimskog novca, muzejski fundus čini 5600

predmeta. Od toga je numizmatičkoj zbirci pripadalo 4750 primjeraka i 101 medalja, i to: 16 zlatnih, 29 srebrnih, 30 brončanih i bakrenih, 32 komada od drugih metala i 82 novčanice.

Najveći dio sabrane građe, osim zbirke novca Geretsky i Lenussi, nalaze se već u Muškoj osnovnoj školi u ul. Sv. Andrije.⁷⁶ Tijekom 1891. godine numizmatičku zbirku je

Nacrte vitrina za postavu numizmatike

klasificirao i pripravo
za izlaganje Stefan de
Lazar.

Među ostalim
darovateljima u 1892.
godini nalazi se i
učitelj Klemente
Kunzarich iz Drenove
koji je zbirci
numizmatike
namijenio 108
primjeraka novca: 5
srebrnih i 103 bakrena
- od čega 25
venecijanskih, 46
austrijskih iz 1849.
godine, te 28 komada
novca iz raznih
zemalja⁷⁷.

Decio Rossi šalje
jednu austrijsku
monetu i jednu
novčanicu grada
Rijeke od 10
karantana u srebru,
izdane 1848. godine.⁷⁸

Tijekom 1892. godine
zbirka je poklonima i
otkupom povećana za
302 predmeta, od čega
240 kovanica. Za
otkup je utrošeno 3750
forinti, tako da je
stanje muzejskog
fundusa bilo sljedeće:
od ukupno 5909
predmeta 5089 je
pripadalo
numizmatičkoj zbirci

Medalja brončana iz 1862., Dar Društva Mlinovi Žakalj, Rijeka

čemu nije pribrojena zbirka Geretsky.⁷⁹ Početkom 1893. godine odlučeno je da se nadzor nad muzejom i bibliotekom povjeri jednoj komisiji uz profesora Artura Dalmartela koji upravlja Muzejom od 1892. godine.⁸⁰ Članovi komisije su bili: dr. N. Gelletich, potpredsjednik, dr. F. barun Lettis, gimnazijski profesori A. Fest, G. Matisz, P. Zambra i odvjetnik S. Pallua.⁸¹

U siječnju 1893. godine umire riječki povjesničar G. Kobler, prvi predsjednik Komisije za osnivanje muzeja ostavljajući, uz brojne legat arhivu, biblioteci i određeni broj predmeta za muzej među kojima i stare novce i medalje.⁸²

Vitrine za muzejske predmete postavljene su u siječnju 1893. godine. Karlo Franjo Nuber, osječki kolekcionar i vrstan poznavatelj područja numizmatike, sredio je i pripremio za izlaganje grčki i rimski novac.⁸³

Uz numizmatičku zbirku sređen je i izložen i materijal prirodoslovne zbirke te ostali predmeti značajni za povijest Rijeke.

Zamisao o osnivanju muzeja iz 1875. godine realizirana je tako tek nakon 18 godina.⁸⁴

Materijal za numizmatičku zbirku pritičao je i poslije 1893. Sljedeće godine nalazimo i obavijest o poklonu Društva mlinova Žakalj koje, između ostalog, poklanja mnoge medalje što ih je mlin u raznim prigodama dobio.⁸⁵ Godine 1895. zabilježeni su darovi R. Fornasariga, M. Smoquine⁸⁶ i prilog F. Franceschina.⁸⁷

Već 1899. godine u Rijeci postoji *Societa di storia patria*. Iste godine predlaže imenovanje stalne komisije čiji bi program obuhvaćao "čuvanje historijskih spomenika i sakupljanje onih lokalnog karaktera". U više navrata dotiče i pitanje problema smještaja Gradskog muzeja, zalažući se pritom za ustanovu s izrazito kulturno-povijesnom koncepcijom.⁸⁸

U tisku, povremeno, i dalje nalazimo podatke o numizmatičkoj građi. Zabilježen je poklon A. Kollera koji muzeju ustupa 12 kovanica od srebra, 6 brončanih primjeraka novca i tri

Museo civico (u Villi Margherita) – arheološka postava. Presnimak S. Ulrich po I. Žic, 1995.

novčanice.⁸⁹

Za inventar muzejskih zbirki zadužen je upravitelj A. Dalmartelo. Godine 1923. profesor Arturo Smoquina, na jednoj sjednici Komisije za upravljanje i nadzor muzeja i biblioteke, upozorava na stanje muzeja koji je zapušten. Komisija odlučuje da se takvo stanje što skorije riješi.⁹⁰

Iste godine osniva se *Societa di studi Fiumani* s ciljem da se, u svakom pogledu, bavi Rijekom. Sukladno tome, uzelo je u zadatac da podigne i riječke kulturne ustanove: biblioteku, muzej i arhiv i da riječke kulturne spomenike sačuva od "propasti, spekulacija i raznošenja."⁹¹ Sa svoje osnivačke skupštine šalje gradu promemoriju glede uređenja Muzeja naglašavajući k tome nedostatak programa, prostora, stručnog osoblja i materijalnih sredstava i iznoseći konkretne

prijedloge za rješenje takvog stanja.⁹² U doba muzejske zbirke su dijelom smještene u prostorijama biblioteke, a dijelom u potkrovlju škole na Piazza Oberdan. Stoga Društvo, u nastojanju da se pitanje muzejskog prostora trajnije riješi, za smještaj muzeja predlaže zgradu škole u Via Ciotta ili pak Guvernerovu palaču, što drže znatno boljim rješenjem.⁹³

Selidbom i smještajem *Museo civico* u Villu Margherita (danas zgrada Povijesnog arhiva Rijeka) 1925. godine stvoreni su konačno i uvjeti za stalnu muzejsku postavu. U bivšoj kapeli vile postavljena je u velikoj dvorani arheološka postava, zbirka kamenih spomenika, a do nje numizmatika i materijal koji se odnosi na povijest grada Rijeka.⁹⁴ Iz dopisa Ricarda Gigantea, počasnog konzervatora, o uređenju muzeja upućenog

Villa Margherita, danas zgrada Povijesnog arhiva Rijeka

gradonačelniku. 6. kolovoza 1936. godine, između ostalog stoji: "Numizmatičku zbirku treba detaljno srediti. Najveći dio moneta, a isto tako i ostali materijal muzeja pohranjen je na zadnjem katu stare škole 'Tomaseo', gdje je bez reda odložen po kutijama i sanducima. Jednim površnim pregledom zaključili smo da je zbirka vrlo vrijedna. Profesor Brusin je spreman srediti rimski novac, dok će za grčki biti potrebno potražiti drugu osobu koja je stručnjak za to područje numizmatike".⁹⁵

Jedan spis iz 1939.

godine odnosi se na potrebu preuređenja arheološkog odjela muzeja kojeg će provesti Mario Mirabella Roberti, ravnatelj Arheološkog muzeja u Puli.⁹⁶

U tom razdoblju u inventar numizmatičke zbirke ulaze brojni nalazi novca iz arheoloških nalazišta Rijeke: Corso, 1914.;⁹⁷

1914. - Corso del Cosmo

Monete romane n

<u>decifrate:</u>	1. Augusto	
	1. Crispina	
	1. Filippo Padre	
	1. Gallieno	
	1. Quintillo	
	3. Probo	
	1. Aureliano	
	6. Costantino Magno	
	2. d' (Vitis Aonia)	
	1. Giuliano Apostata?	
	16. Valentiniano I.	
	9. Valente	
	10. Graciano	
	6. Valentiniano II.	
	17. Teodosio I	
	1. Magno Massimo	
	1. Flavio Vittore	
	1. Arcadio	
	1. Giovanni	
	4. Costanzo II	
	1. Costanzo Cloro (II)..... 85	
<u>Uscate nel muro</u>		
	2. Graciano	
	4. Teodosio	
	1. Valentiniano II	
	1. Costantino	
	1. Costanzo II.	
	11. indicifate 20	
<u>indicifate</u>	226.	226
<u>Frammenti</u>	72	72
		<hr/> 408

Rijeka - Corso, 1914., Popis nalaza novca

Stari grad, 1931.; Calle dei Canapini, 1933.; Calle dello stajo romano, 1933./34.;⁹⁸ Via XXX ottobre, 1932.; Piazza regina Elena (nekropola), 1939. godine.⁹⁹ Nakon rata, 1949. godine, iz prizemlja Ville Margherita muzej seli u istočni dio drugog kata Guvernerove palače i već nosi naziv Gradski historijski muzej Rijeka - Museo storico di

Fiume.¹⁰⁰ U prostorijama muzeja izložena je arheologija, kulturno-povijesna građa i pomorstvo.¹⁰¹

Budući da inventar numizmatičke zbirke Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja sadrži dijelom i građu iz fundusa Gradskog muzeja Sušak (što je i napomenuto u uvodu), dotičemo i put njegova nastanka,

posebice obraćajući pozornost na formiranje numizmatičke zbirke Muzeja. Počeci povijesti Gradskog muzeja na Sušaku sežu u tridesete godine ovog stoljeća donošenjem odluke o osnivanju muzeja i biblioteke 1929. godine.¹⁰²

Istodobno osnovano muzejsko društvo s predsjednikom dr. Andrijom

Račkim imalo je za cilj i skupljati građu za muzej. Na poziv Društva odazvale su se mnoge sušačke i kostrenske obitelji: Čabrijan, Turina, Glažar, Margan, Müller, Bačić, Matković, Paškvan, Suzanić, Grdaković, Smokvina i druge.¹⁰³ Godine 1934., na prijedlog Društva, profesor Ivan

Sveško imenovan je ravnateljem. To je ujedno značilo i službeni početak rada ove ustanove.¹⁰⁴ Odlukom Gradskog zastupstva ubrzo se otkupljuje zbirka Mate Mažića koja je, uz ostalo, sadržavala i kolekciju starog novca. Zbirka nije vođena kao cjelina, već je raspoređena po strukama, tako da u kulturno-povijesnoj zbirci u grupi V pod brojem osam

stoji *Banknote i razglednice*.¹⁰⁵

Uz 288 predmeta iz Mažićeve zbirke u prvih nekoliko mjeseci u muzejski fundus prispjelo je 722 predmeta. Osim poklonima građana, zahvaljujući poduzetnosti ravnatelja I. Sveška, zbirke muzeja obogaćivane su i materijalom iz okolice, te s kvarnerskih otoka Raba i Krka.¹⁰⁶ Osobit

Ivan Sveško, prof., prvi ravnatelj Gradskog muzeja Sušak

fizionomije ovog muzeja dali su i povjesničari A. Rački i J. S. Vrižanin.

Od 1934. do 1939. godine muzejski fundus, podijeljen na kulturno-povijesnu i prirodopisnu zbirku, dopunjavao je raznovrsnim predmetima: arheološkim nalazima, primjercima starog novca, slikama

jedrenjaka i drugim. Kao posebne skupine kulturno-povijesne zbirke vodile su se Medalje i Numizmatika.¹⁰⁷

Unatoč bogatstvu i raznovrsnosti građe, Gradski muzej Sušak nikad nije ostvario muzeološku postavu, čemu je temeljni razlog bio nepostojanje stalnog, namjenskog prostora. Prvotno smješten u maloj sobici Gradskog Načelstva, godine 1936. seli u

zgradu Kortila, a nakon njezina rušenja, opet privremeno, u dvije sobe tadašnje Osnovne škole u Kosovskoj ulici.¹⁰⁸

Iz sačuvanog arhiva muzeja i inventara kasnijeg Muzeja Hrvatskog primorja nailazimo na ne baš brojno sačuvane podatke o

darovateljima, posebice, što je i tema ovog rada, za numizmatičku zbirku. Bankovni upravitelj Anton Mikulčić poklanja muzeju razni novac,

a evidentirani su i darovatelji Košulj Mladen te Bačić Spiro veletrgovac drvom iz Sušaka.

Osim predmeta kulturno-povijesnog i etnografskog obilježja, profesorica Valerija Medanić poklanja Muzeju i dvije brončane medalje te jednu novčanicu.

Tijekom rata muzej se nalazi u Hrvatskom kulturnom domu. Prirodoslovni odjel

smješten je na trećem, a kulturno-povijesni na četvrtom katu.¹⁰⁹ O tadašnjem stanju muzejskog fundusa A. Koščina piše: "...kada je gradski muzej, zapravo sabirni centar bio privremeno smješten u dvije-tri prostorije sušačkog nebodera. Hiljade najrazličitijih predmeta stajalo je, u pomanjkanju vitrina i ormara, po stolovima, klupama i po tlu."¹¹⁰

Nalazimo i sljedeću vijest: "Da je naš muzej

opskrbljen raznim rijetkostima zasluga je samo građanstva, a u prvom redu naših vrijednih pomoraca koji su iz raznih dijelova svijeta donosili predmete i poklanjali ih muzeju (...). Pored svega toga među stare antikne predmete spadaju različite značke, ordeni i spomenice, primjerci numizmatike iz grčkog, bizantskog i rimskog doba..."¹¹¹

9 *1 brončana medalja sa napisom; Hrv. Slav. zem. Gospodarska izložba (justiz) natije Zagreb. rujna 1906 (justiz) medalja sa prijekom primorja 3'cm.*

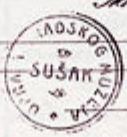
10 *1 brončana spomen-medalja sa napisom; Jubilarna gospodarska šumarska izložba u Zagrebu 1891 * natije Uspomena na 50. godišnjicu Hrv. Slav. Gospod. društva 1891 * medalja promjera 3'8cm.*

11 *1 papirnatu novčanicu od 5, cinco pesos iz Br. 201219 La provincia de Buenos Ayres P. od A. T. 1869. (dobra očuvana).*

GRADSKI MUZEJ
Br. 22. X. 1947 194
SUŠAK

UPRAVITELJ:
Miroslav Blažičević

OGGETTO:
Spisak o neta
N. di post.

Dar Valerije Medanić, prof. Gradskom muzeju Sušak

Zgrada Doma nastradala je dva puta tijekom rata, 1943. i 1945. godine, kada su mnogi predmeti oštećeni, a mnogi i nestali.¹¹²

Godine 1945. za konzervatora muzeja imenovan je Miroslav Blažičević. Djelatnost muzeja regulirana je statutom u kojemu se muzej pojavljuje pod istim imenom dok se u odobrenju statuta ističe pak naziv okružni

muzej.¹¹³ Godine 1946. Ministarstvo prosvjete upućuje u Rijeku komisiju radi rješenja pitanja dvaju gradskih muzeja. Uvid u stanje fundusa obavili su: Vladimir Tkalčić, prof. Olga Klobučar, prof. Predrag Grdenić i prof. Tvrtko Čubelić. Istodobno je komisija iznijela i prijedlog o preseljenju Gradskog muzeja Sušak u Nugentovu rezidenciju na Trsatu, čime bi bile osigurane i izložbene prostorije muzeja.¹¹⁴ Iste godine (27. studenog 1947) Gradski muzej Sušak mijenja naziv u Muzej Hrvatskog primorja.¹¹⁵ Time prestaje rad ove kulturne ustanove "čiji se eksponati nalaze danas u svim muzejima i u Modernoj galeriji u Rijeci, i čiji je fundus, uz fundus starog riječkog Museo civico, od fundamentalne važnosti za Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka".¹¹⁶

Nakon preseljenja na Trsat, do 1950. godine, sređen je fundus Muzeja a time i numizmatička zbirka. Inventar muzeja sadržavao je 10.000 predmeta.¹¹⁷ I u tom razdoblju muzejski fundus se dopunjuje mnogobrojnim donacijama. Bilježimo imena darovatelja za numizmatičku zbirku: Ivan

Mrak, Željko Lukin, Mirko Župan i drugi. Godine 1948. odvjetnik Franchi de Ernesto poklanja muzeju razni kovani novac, a Ivana Katalinić nekoliko novčanica. Tri komada rimskog novca nađenog u okolini Pule daruje novinar lista "La voce del popolo" Neggian Edvino.¹¹⁸ "Riječki list" povremeno, preko zahvala uprave, donosi vijest o novim darovima. Tako dr. Andrija Rački poklanja dugačak nož (jatagan), Franjo Jurković 85

komada novca novijeg vremena, Nikola Mišković razni austrijski novac,¹¹⁹ a profesor Perc i Božo Kolacio daruju više komada raznovrsnog novca, pretežito novijeg vremena.

Tijekom 1949. godine evidentirani su darovatelji: Ernesto Franchi, profesor Zvonimir Turina, koji poklanja tri primjerka rimskog novca i 17 komada novijeg, pomorski kapetan Perović Ivan s poklonom raznih novaca novijeg datuma, te

ponovno Nikola Mišković koji numizmatičkoj zbirci daruje 122 kovanice.¹²⁰

Godine 1951. oba muzeja, Historijski muzej Rijeka i Muzej Hrvatskog primorja, prelaze pod istu upravu sa sjedištem na Trsatu. Muzej

Popis darovatelja novca na numizmatičku zbirku 13. 1. 1950. god.

1.	Melančić prof. Valerija	Rijeka	---
2.	Repanović Zora	Trsat	---
3.	Lukin Željko	gimnazijalac	Rijeka
4.	Čubelić Br. Aleksandar	primnik	Rijeka
5.	Župan Mirko	svjedok	Trsat
6.	Čubelić Dr. Davor	simonist	Rijeka
7.	Kelavaš Biser	---	---
8.	Medved Jovana	domaćica	---
9.	Dragičević Anđela	stolar	Trsat
10.	Smokvina Vinko	privatnik	Trsat
11.	Perović Ivan	gimn. kapetan	Rijeka
12.	Perc Aleksandar	profesor	Rijeka
13.	Mrak Ivan	klasar	Trsat
14.	Čelapić dr. Slavica	kulturnica	Rijeka
15.	Mišković Nikola	vyatelj	---
16.	Čubelić F. Davor	---	---
17.	Mamićević Marijana	uč. gimn.	---
18.	Plakić Zdenko	nauč. a prim.	Trsat
19.	Pačau Marijan	uč. gimn.	---
20.	Jurković Franjo	penzioner	---
21.	Piće Desanka	uč. gimn.	Tr. Lucija
22.	Turina Zvonimir	profesor	Rijeka
23.	Franko Dr. Ernest	advokat	Rijeka
24.	Katarinić Zorana Olga	uč. gimn.	Rijeka
25.	Mikulčić Anton	---	---
26.	Lučić kapetanija	---	Rijeka
27.	Kraonik Jurešić	uč. gimn.	Rijeka
28.	Kajstorić Jurica	---	---
29.	Neggian Edvino	novinar	Rijeka

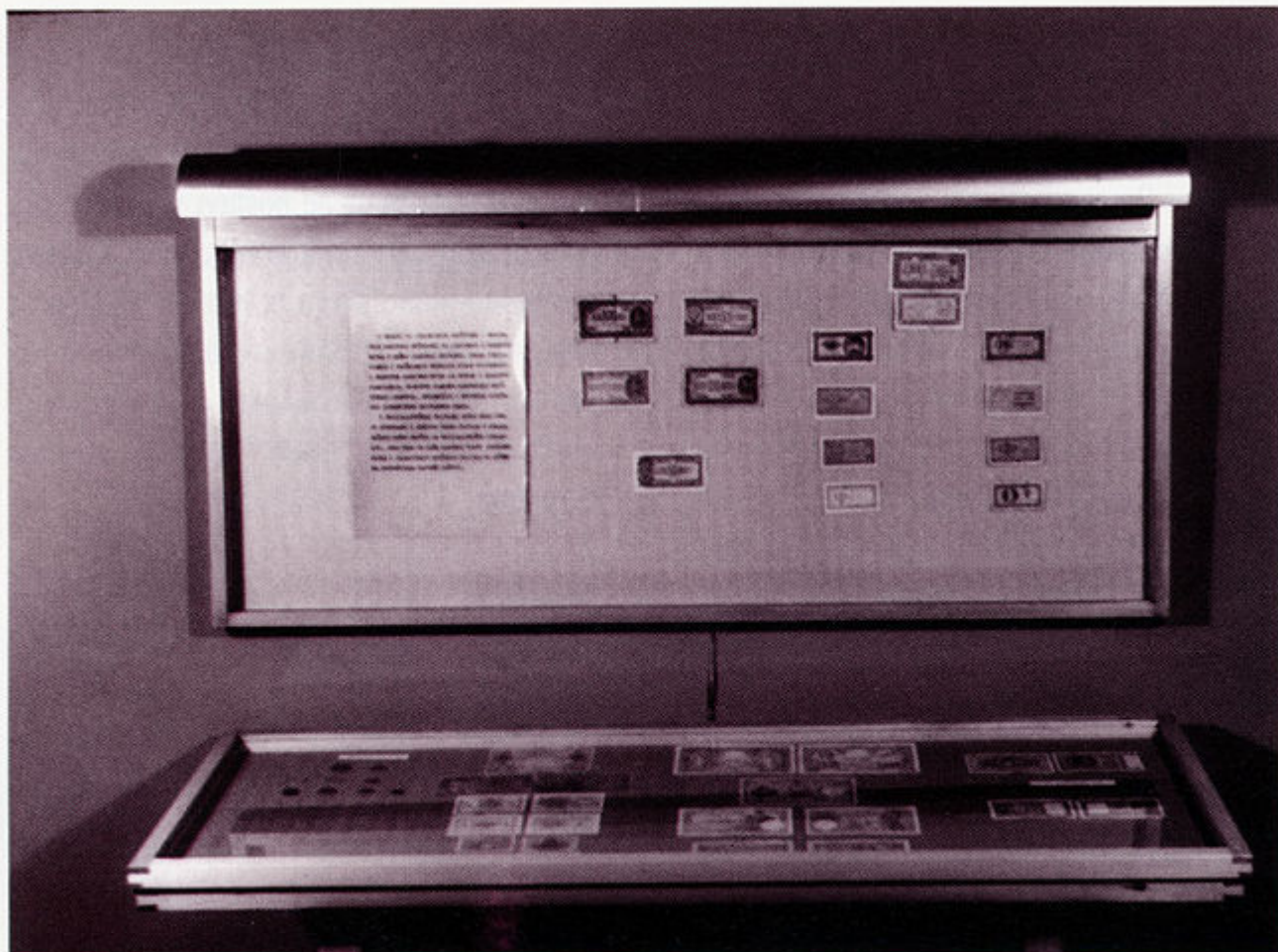
Popis darovatelja za numizmatičku zbirku Muzeja Hrvatskog primorja na Trsatu

Hrvatskog primorja sada se tako sastoji od dva odjela: jedan smješten u Guvernerovoj palači, tadašnjem Domu kulture "Vladimir Švalba Vid", a drugi na Trsatu "u stambenoj zgradi - dvoru Nugenta".¹²¹

U razdoblju od 1951. do 1954. godine od materijala oba muzeja mogle su se formirati veće i cjelovitije zbirke. U to vrijeme također je prihvaćena i koncepcija razvoja muzeja kao regionalnog, pa stoga krajem 1953. godine Muzej mijenja ime u Narodni muzej.¹²²

Iz sačuvanog dijela inventara i onodobnog tiska upoznati smo i s darovateljima za numizmatičku zbirku tijekom 1952. godine: kapetan Višić poklonio je brončanu medalju, spomenicu 1914-1916 SMS Radetzky, Aleksandar Vilhar 12 kovanica od kojih četiri

rimske, Drago Filipić 63 novčanice, a pomorski kapetan Perović daruje 10 komada novca novijeg vremena. Iste godine "Riječki list" bilježi i druge darovatelje: obitelj Maršić, Stipanić, Prebelić i druge.¹²³ Tijekom 1957. godine muzejski fundus s Trsata preseljen je u Guvernerovu palaču, osim zbirke NOB-a.¹²⁴ Šezdesetih godina, nastojanjem sekcije za pomorske studije, pokrenuta je aktivnost za osamostaljenjem pomorskog odjela Narodnog muzeja, što se i realiziralo 10. rujna 1960. godine otvorenjem Pomorskog muzeja.¹²⁵ Rješenjem o izmjeni rješenja o osnivanju Pomorskog muzeja od 28. lipnja 1961. godine u Guvernerovoj palači ostaje integrirana ustanova pod nazivom Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka.¹²⁶ "Od bivšeg

Postava numizmatike 1963. godine u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka

muzeja Hrvatskog primorja na Sušaku, Gradskog muzeja u Rijeci i pomorske zbirke u zgradi riječke Luke nastale su heterogene kolekcije Pomorskog i povijesnog muzeja. Iz tog heterogenog materijala skupljenog bez reda i plana, naprosto stihijski, ovisno o darovima i dobroj volji kulturnijih građana sakupljene su zbirke, koja ni jedna za sebe nije mogla niti tematski, niti monografski da predstavlja cjelinu", naglašava R. Matejčić 1955. godine.¹²⁷ Unatoč svim okolnostima koje su je pratile u njezinu nastajanju, temeljni dio numizmatičke zbirke današnjeg Muzeja, nastao iz inventara dvaju muzejskih ustanova, sačuvan je u priličnoj mjeri.¹²⁸

Godine 1963. Muzej je bio jedini u Hrvatskoj u kojem je numizmatika bila postavljena kao cjelovita zbirka i za čiji postav je onodobno dr. Antun Bauer napisao: "... Uspjeli postav te zbirke zaslužuje da ga se uoči i da posluži kao

uzor drugim muzejima".¹²⁹

Unatoč tome, postava numizmatike sedamdesetih godina je demontirana. Namjera je bila da se postavi u adekvatniji prostor koji logično komunicira sa stalnom povijesno-pomorskom postavom Muzeja na drugom katu.¹³⁰ Međutim, sredstva za taj zahvat, koji je uključivao i suvremeniju opremu izložbe, nikad se nisu uspjela osigurati.

BILJEŠKE:

1. Matejčić, R., Od ideje do realizacije Gradskog muzeja u Rijeci, *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, br. 1-6, Rijeka 1976., 3-17; Perčić-Čalogović, I., *Muzej Hrvatskog primorja / O postanku muzeja u Rijeci*, *Rijeka zbornik*, Zagreb 1953., 587-590; Žic, I., *O riječkim muzejima / Museum Nugent - Museo civico - Gradski muzej Sušak - Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja*, *Sušačka revija*, br. 6-7, Rijeka 1994., 39-45
2. Matejčić, R., *U savezu s morem / Kratka povijest Gradskog muzeja u Sušaku*, uz 35. godišnjicu osnutka, *Dometi* 7. Rijeka

- 1969., 68-75; Berc, Đ., Muzej Hrvatskog primorja u Sušaku, Rijeka zbornik, Zagreb 1953., 591.
- 3.La Bilancia, 11. VI. 1875., 2; Matejčić, R., 1976., 3
- 4.Matejčić, R., isto; La Bilancia, 30. XI. 1875., 2
- 5.La Bilancia, 17. VII. 1875., 1
- 6.La Bilancia, 2. VIII. 1875., 1
- 7.La Bilancia, 3. VIII. 1875., 1
- 8.La Bilancia, 11. VIII. 1875., 1
- 9.La Bilancia, 15. XI. 1875., 2
- 10.La Bilancia, 19. XI. 1875., 2
- 11.La Bilancia, 2. XI. 1875., 1
- 12.La Bilancia, 29. XI. 1875., 2
- 13.La Bilancia, 10. XI. 1875., 5
- 14.Isto
- 15.Isto
- 16.La Bilancia, 18. XI. 1875., 2
- 17.La Bilancia, 19. XI. 1875., 3
- 18.La Bilancia, 29. XI. 1875., 2
- 19.La Bilancia, 28. I. 1876., 2
- 20.La Bilancia, 7. III. 1876., 2
- 21.La Bilancia, 14. I. 1876., 2
- 22.La Bilancia, 17. I. 1876., 2
- 23.La Bilancia, 9. III. 1876., 3
- 24.La Bilancia, 24. III. 1876., 2
- 25.La Bilancia, 24. IV. 1876., 3
- 26.La Bilancia, 25. IV. 1876., 3
- 27.La Bilancia, 27. IV. 1876., 3
- 28.Isto
- 29.La Bilancia, 10. V. 1876., 3
- 30.Matejčić, R., 1976., 10
- 31.Matejčić, R., *Kako čitati grad*, Rijeka 1988., 271
- 32.Matejčić, R., 1976., 5
- 33.La Bilancia, 28. VII. 1877., 3
- 34.La Bilancia, 19. IV. 1878., 3
- 35.La Bilancia, 2. IX. 1878., 3
- 36.La Bilancia, 4. IV. 1878., 3
- 37.La Bilancia, 2. IX. 1878., 3
- 38.La Bilancia, 9. X. 1878., 3
- 39.La Bilancia, 4. IV. 1879.
- 40.La Bilancia, 11. XI. 1879., 2
- 41.La Bilancia, 20. I. 1880., 3
- 42.La Bilancia, 8. I. 1881., 2
- 43.La Bilancia, 21. I. 1881., 2
- 44.La Bilancia, 27. VII. 1881., 2
- 45.La Bilancia, 3. VIII. 1881., 3
- 46.La Bilancia, 13. IX. 1881., 3
- 47.La Bilancia, 8. XI. 1881., 3
- 48.La Bilancia, 19. I. 1882., 2
- 49.La Bilancia, 30. V. 1882., 2
- 50.La Bilancia, 27. I. 1883., 2
- 51.La Bilancia, 3. I. 1884., 2
- 52.La Bilancia, 9. I. 1884., 2
- 53.La Bilancia, 28. VII. 1884., 2
- 54.La Bilancia, 25. IV. 1884., 2
- 55.La Bilancia, 30. X. 1884., 2
- 56.La Bilancia, 8. I. 1885., 2
- 57.Matejčić, R., 1976., 8
- 58.La Bilancia, 13. VII. 1886., 2
- 59.La Bilancia, 7. XII. 1886., 2
- 60.La Bilancia, 24. I. 1887., 2
- 61.La Bilancia, 3. I. 1888., 2
- 62.La Bilancia, 8. VIII. 1888., 2
- 63.La Bilancia, 14. III. 1888., 2
- 64.La Bilancia, 19. XII. 1888., 2
- 65.La Bilancia, 5. X. 1889., 2
- 66.La Bilancia, 29. IV. 1889., 2
- 67.La Bilancia, 3. V. 1889., 2; Matejčić, R., 1976., 10
- 68.La Bilancia, 7. V. 1889., 2
- 69.La Bilancia, 12. VII. 1890., 2
- 70.La Bilancia, 19. IV. 1890., 2
- 71.La Bilancia, 5. VII. 1890., 2
- 72.La Bilancia, 23. II. 1891., 1
- 73.La Bilancia, isto
- 74.La Bilancia, 19. I. 1891., 2
- 75.La Bilancia, 23. II. 1891., 2
- 76.La Bilancia, 10. IX. 1891., 2
- 77.La Bilancia, 24. IX. 1892., 2
- 78.La Bilancia, 5. XII. 1892., 2
- 79.La Bilancia, 24. I. 1893., 2
- 80.Perčić, I., 1953., 587

81. La Bilancia, 11. II. 1893., 2
82. La Bilancia, 3. VIII. 1893., 2
83. Perčić, I., 1953., 587
84. Matejčić, R., 1976., 16
85. La Bilancia, 10. X. 1894., 2; Lukežić, I., *Malinari*, Vjesnik Historijskog arhiva Rijeka, sv. 32, Rijeka 1990., 166
86. La Bilancia, 14. I. 1895., 2
87. La Bilancia, 21. IX. 1896., 2
88. Perčić, I., 1953., 587
89. La Bilancia, 16. V. 1914., 2
90. Perčić, I., 1953., 590
91. Perčić, I., 1953., 590
92. Depoli, G., *Il campo degli studi fiumani*, Fiume, I/1923., 5
93. *Memoriale presentato alla Presidenza municipale circa il riordinamento della Biblioteca e del Museo civici* (7. VIII. 1923.), Fiume, I/1923., 189-193
94. Perčić, I., 1953., 590; Matejčić, R., *Pregled povijesti riječkih muzeja* (rukopis), Arhiv muzeja; Žic, I., *Trinaest riječkih krivokletnika*, Novi list, Mediteran, br. 5, 28. 11. 1995., 7
95. Gigante, R., *Ordinamento del Museo*, 6. agosto 1936. Fiume, PAR, Gradsko poglavarstvo, Museo civico, JU-2, D-10-28
96. PAR, Gradsko poglavarstvo, Museo civico, JU-2, D-10-28
97. Gigante, R., *I rinvenimenti romani del Corso*, Fiume, I/1925., 3-18; isti, *Rinvenimenti di antichità in città e nel territorio*, Fiume I-II, 1929., Fiume 1930., 66-67; Matejčić, R., *Stara Tarsatica*, knj. Trsat od davnih do današnjih dana, Rijeka 1982., 17
98. Gigante, R., *Rinvenimenti di monete nell'area della città romana*, (1932-1935), Fiume 1933.-1934., Fiume 1936., 188-201
99. Mirabella Roberti, M., *Fiume - Necropoli di piazza Regina Elena*, Atti e memorie della societf istriana di archeologia e storia patria, vol. 53/1949., 293; Gigante, R., *Gli scavi di piazza Regina Elena*, La vedeta d'Italia, A. XVII, 26. IV. 1939.,
100. *Otvorenje Muzeja Hrvatskog primorja*, Riječki list, 25. V. 1951., Arhiv muzeja, spis od 10. VII. 1948.,
101. Matejčić, R., *Povijest riječkih muzeja* (rukopis), Arhiv muzeja; *Muzej Hrvatskog primorja prikazuje kulturno-historijski razvoj Rijeke*, Riječki list, 9. V. 1950.
102. Matejčić, R., 1969., 196; Berc, Đ., 1953., 591; Žic, I., 1994., 43
103. Matejčić, R., 1969., 68
104. Matejčić, R., 1969., 68; Iz gradskog muzeja Sušak, Novi list, 11. VI. 1934.
105. Popis predmeta Gradskog muzeja u Sušaku. Prilog dopisu upućenog Gradskom računovodstvu Sušak od upravitelja prof. I. Sveška, 23. XII. 1936., PAR, Gradsko poglavarstvo Sušak, JU-18 (građivo Gradskog muzeja Sušak, 1 svež.)
106. Darovi Gradskom muzeju, Novosti, Zagreb 26. I. 1935.; Darovi Gradskom muzeju, Novi list, Sušak 25. I. 1935.
107. Popis predmeta, (23 XII. 1936.)
108. Bučar, Gradski muzej na Sušaku, Obzor, 16. VI. 1936.
109. Matejčić R., 1969., 73
110. Koščina A, U posjetu vjekovima, Riječki list, 24. V. 1950.
111. Pred otvorenjem obnovljenog sušačkog muzeja/Kulturno-historijska svjedočanstva Hrvatskog primorja/, Narodni list, 15. IX 1946.;
112. Matejčić R., 1969., 73
113. Matejčić R., 1969., 73
114. Matejčić R., 1969., 74; Pred konačnim smještajem Sušačkog muzeja, Primorski vijesnik, 13. XI 1946.
115. Matejčić R., 1969., 75; Berc, Đ., 1953., 591
116. Matejčić R., 1969., 75
117. Koščina Ana, 1950.
118. Arhiv Muzeja, Muzej Hrvatskog primorja Trsat
119. Muzej Hrvatskog primorja na Trsatu obogaćen novim darovima, Riječki list, 8. VIII. 1948., 3
120. Arhiv Muzeja, Muzej Hrvatskog primorja Trsat
121. Muzej Hrvatskog primorja na Rijeci, Riječki list, 4. I. 1949.; Žic, I, 1994., 41; Berc, Đ., 1953., 591; Matejčić R., Iz muzeja Hrvatskog primorja, izlaganje arheološkog materijala, Vijesti Društva muzejsko-konzervatorskih naučnih radnika NRH, br. 5-6, Zagreb 1952., 41
122. Matejčić R., Muzej Hrvatskog primorja mijenja naziv, Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske, br 2, Zagreb 1953., 20
123. Mnogi naši sugrađani daruju muzej *Hrvatskog primorja*, Riječki list 4. VI 1952.
124. Matejčić R, Povijest riječkih muzeja (rukopis), Arhiv muzeja
125. Rješenje o osnivanju Pomorskog muzeja, br 01/K-19277/1/1960. Općina Stari grad - Rijeka od 21. 10. 1960 g.
126. Rješenje o izmjeni Rješenja o osnivanju Pomorskog muzeja - Rijeka br 01/ K-1078/1-1961., od 28. 6. 1961. g. općine Stari grad Rijeka
127. Matejčić R, O radu Pomorskog i povijesnog muzeja u Rijeci, Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske, br. 4, Zagreb 1963., 103-4
128. Cetinić, Ž.-Oštrić, G., Medalje iz fundusa Muzeja/deplijan izložbe/, Rijeka 1995.

129. Bauer, A., Postav numizmatičke zbirke u izložbenim dvoranama muzeja, Numizmatičke vijesti, br 19, Zagreb 1963., 19

130. Zahvaljujem kolegi Goroslavu Oštriću na podacima.

From the history of the numismatic collection of "Maritime and historical museum of Croatian seaside" in Rijeka

The history of creating the numismatic collection of "Maritime and historical museum of Croatian seaside" in Rijeka, from the beginning was woven into an effort to establishment of "The city museum" (Museo civico) in Rijeka. It was also close connected to the developmental path of "The city museum" in Sušak.

Although we are connecting the idea of the foundation of the museum in Rijeka with the year of 1875, some details show us that that was even earlier. In daily newspaper "La Bilancia" pieces of information about the objects had been systematically announced and that is, what we consider, the beginning of the museum activity in Rijeka. There were already some objects collected for the foundation in 1872, by the care of the mayor Ernest de Vendere. But the first donors were in 1875: Tommas Gelletich, Riccard Fabris, Vincenz Welz and Antonia Gelletich b.

Bartolich. There was more than 112 examples, mostly silver, very rare neologisms. Lots of silver, bronze and copper objects were found in Salona and that was a gift from the anonymous donor. Until the end of November 1875, there were more than 28 donors and 869 coins, medals and other objects.

By the year 1883 in the books of the commission for the foundation of museum were 178 donors. It was donated more than 2868 objects.

Through the following years there were lots of donors and by 1925 the fund was transfer to "Museo civico" into Villa Margherita (today the building of "The historical archive of the Rijeka").

The numismatic collection of "Maritime and historical museum of Croatian seaside" also includes fund of "The city museum" in Sušak, which beginnings reach into the thirties. The decision about foundation of the museum and library has been brought in 1929, but unfortunately this museum has never achieved museological display.

In 1951 both museums were joined together into one, with the main center on Trsat. In the year 1963 "The nautical and history museum of Croatian seaside" in Rijeka was the only one that has had the numismatics as a full collection. In spite of that, during the seventies, the numismatic collection was removed. The intention was to put it into some more adequately interior. The numismatic collection has never been placed again.